

Kim Kimi Besliyor?

18.12.1996 • Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editör Notu: Devrimci önder ve *Yeni Komünizm*'in yazarı Bob Avakian'ın aşağıda Türkçe çevirisini aktardığımız yazısı **“Birleşilebilecek Herkesi Birleştirin”** başlıklı röportaj kaydı içinde yer almaktadır. İlk kez 18 Aralık 1996 tarihinde yayınlanmıştır.

Kaynak için bkz: WHO FEEDS WHOM? | revcom.us

En nihayetinde kim kimi besliyor? Bu mesele, bugünlerde gizlenen ve tersine çevrilen esas meselelerden biridir. “Kapitalistler istihdam yaratırlar” Popüler “bilgelik ve gelenek” böyle der. Aslında, bu gerçekliğin temel olarak tersine çevrilmesini temsil etmektedir. Kapitalistler sermaye biriktirmekle ilgilidirler ve bunu proletarya tarafından (en temelde proletarya ve diğer çalışan insanlar tarafından) üretilen servet aracılığıyla yaparlar.

Kapital'i ilk okuduğum zamanı anımsıyorum. Marx'ın ortaya çıkardığı şeyi anlamaya başladığımda bu nokta beni gerçekten de etkilemişti. *Kapital*'in Birinci Cildinin ilk beş sayfasını geçmek için üç dört deneme yapmam gerekmişti. Okumaya başlıyor ve şöyle diyordum “Bunun imkanı yok! Bu ‘Alman’ tarzını ve diğer tüm şeyleri kim nasıl anlasın?!” Fakat yapmamız gerekeni yapmak için insanların *Kapital*'i okuyup anlaması gerektiğini biliyordum. Herkesin değil ve kesinlikle herkesin aynı anda yapması da değil, fakat yapılması gerekeni gören kişiler olarak bizlerin bunu yapması gerekiyordu. Etrafta yapılması gerekeni yapan başka kimse de yoktu, bu yüzden bunu doğru bir şekilde yapmayı öğrenmek için mücadele etmek zorunda kaldık ve ardından öğrenmeye devam ettik.

Biraz işin içine girdikten sonra bana çok önemli gelen bir noktayla karşılaştım. Kendilerini “ellerinde hiçbir şeyleri olmadan yola çıkan başarılı iş adamları” veya “kendi kendini yetiştirebilmiş milyonerler” şeklinde tasvir etmekten hoşlanan insanlardan şu saçmalığı her seferinde duyarsınız:

“Elbette başkaları benim için çalışıyor, fakat tüm inisiyatifi alan da benim. Ayrıca her gün çalışan, paramı kenara koyan, paramı bankaya yatıran kişi de benim. Her şeyden önce bu işi başlatmak için her şeyi bir araya getiren kişi de benim. Bütün bunları başlatan şey benim biriktirdiğim paradır.”

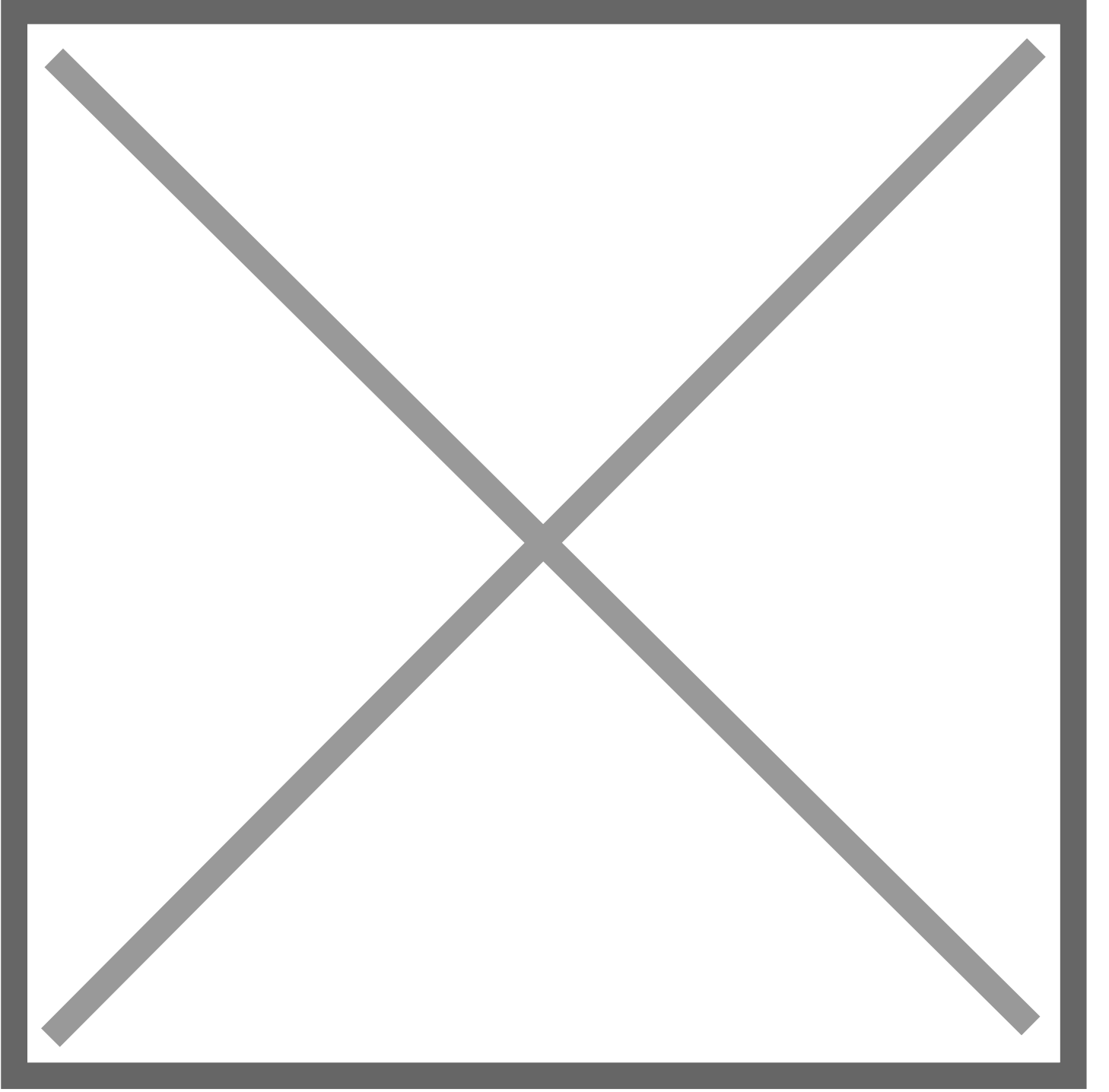
Bu sözleri tekrar tekrar işitirsiniz. Beni gerçekten de etkileyen şeylerden biri, Marx'ın özellikle de bununla ilgili noktayı vurgulamış olmasıydı: “Bu ilk yatırım sermayesi nereden gelirse gelsin, herhangi bir iş için o para bir kez sermayeye dönüştürüldüğünde -başka bir deyişle bir kez makine satın aldığınızda, araziyi, binaları ve hammaddeleri kiraladığınızda veya satın aldığınızda, gidip işçi tuttuğunuzda- o başlangıçtaki para gider. O para artık para biçiminde değildir; o paranın temsil ettiği sermaye (veya potansiyel sermaye), paradan hammaddelere, makinelere, binalara ve işçilere ödenen ücretlere dönüştürülmüştür, o para artık gitmiştir. Ve o parayı geri almanın tek bir yolu vardır. Bu da işçileri sömürmekten başka yapılacak bir şey değildir.” Bu nokta Marx'ın altını çizdiği çok derin bir meseledir.

Bu para ancak işçilerden çıkartılarak geri getirilebilir. Bir kez gitmiştir ve geri gelmesinin tek yolu da budur. Eğer büyüyecek ve daha fazla yatırım yapacaksanız -ki kapitalizmin dinamiği tam olarak budur- bunu yapmanın tek yolu, parayı işçilerden çıkarmaktır. Yani bu çok temel bir noktadır, tasarruflarınızın ne kadar olduğu burada mesele değildir. On sent ya da on milyon dolar fark etmez, bu yalnızca bir tasarruftur. Fakat bu birikimin “para kazanmaya” başlaması, onu insanları sömürmek için sermaye biçimine sokmanızdan geçer. Tek yolu budur. Ve yatırım yaptığınızda bu para gider; geri gelmesini sağlayan da siz değilsinizdir. Sömürdüğünüz insanlar bu işlemi gerçekleştirir. Dolayısıyla bu çok önemli bir noktadır ve gerçekte kimin kimi beslediği ve toplumun gerçek temelini kim olduğundan bahsetmeyi gerektirir.

Bin Yıldır Hepinizi Besledik

Ve burada, “Hepinizi bin yıldır besledik - ve burada halen beslenemiyoruz” şarkısı çok derin ve temel bir gerçeği anlatmaktadır. Kitlelerin bunu anlaması lazım, kitleler hepsini beslediklerini, hatta tüm bu sömürücü ve asalakları bin yıldır beslediklerini kavramıyorlar. Ya da kendiliğinden bir şekilde bu meseleyi bir nebze de olsa anlarsa, bu yine de yalnızca belirsiz ve az çok yüzeysel bir anlayıştır, henüz derinlikli ve eksiksiz bir kavrayış değildir. Pek çok kişi, özellikle de

şu anda çalışmayanlar, bu konuda herhangi bir temel anlayışa bile sahip değil. Elbette diğer tabakaların dünyaya dair görüşlerini sistemin içinden çıkarmaları gerekiyor, ancak temel proleter kitleler de bunu yapmak durumundalar. Bunca zaman, on yıllar ve yüzyıllar boyunca gerçekte kimin kimi beslediğini anlamaları gerekiyor. Bunun özünü anlamaları gerekiyor. Kendiliğinden anlamıyorlar, çünkü bu durum onlardan gizleniyor, bunun saklandığı çok açıktır. İçine düştükleri toplumsal gerçeklik bile büyük ölçüde bu durumu onlardan gizliyor. Fakat kesin bir şey var ki, eğer konuya tarihsel bir kapsamda bakarsanız, gerçekte “buralarda kimin kimi beslediği” çok açık bir şekilde ortaya çıkacaktır.

İnsanların, bunun kendini ifade ettiği farklı yolları anlayabilmeleri gerek. İster Afrika'dan birileri tarafından kaçırılmayla olsun, ister 19. yüzyılda İrlanda'daki patates kıtlığı sonucunda (ve İrlanda'daki İngiliz egemenliği yoluyla topraklarından mahrum bırakılma sonucunda) olsun; ister kahve üretiminin yeniden yapılandırılması ve toprağın büyük toprak sahipleri tarafından emperyalist tahakküm altında tekelleştirilmesi ve bu yüzden artık Meksika'da tarım yapamamaları nedeniyle olsun, her ne sebeple olursa olsun "kimin kimi beslediği" açısından

bütün bunları kapsayan temel bir gerçeklik var. Takım elbiseli ve kravatlı bu kan emicilerin bin yıldır kitleleri besliyormuş gibi davranmalarına asla izin vermemek gerekiyor! Bu durum, hem temel kitlelerin hem de bu konuda daha bulanık ve tersine bir algıya sahip diğer tabakaların kavraması gereken çok önemli bir noktadır.

Şimdi tüm bunlarla birlikte, gidip “saf proleterler” (diğer bir deyişle proletaryanın klasik tanımının her zerresine uyacak kişiler) aramamız gerektiğini vurgulamak önemlidir: Eğer böyleleri varsa bile, çok az kişi bu şekildedir. Ve “klasik proletaryayı” tam olarak 19. yüzyılda Marx ve Engels tarafından analiz edildiği gibi bulmayı da beklememeliyiz. Proletarya; ilaveler, iç içe geçmeler ve diğer sınıfların etkileri olmaksızın “yüzde yüz saf” bir şekilde değildir. (Genellikle proleterler, en klasik ve gerçek anlamda yarı-proleterlerdir. Gelirlerinin bir kısmı ücretli işçilikten, bir kısmı da tarım veya el sanatları vb. gibi küçük ölçekli, bireyselleştirilmiş yan ekonomik faaliyetlerden gelir) Proleterler ile diğer “halk” katmanlarının, özellikle de köylülük arasındaki bu karışım, iç içe geçme ve karşılıklı etki durumu Rus Devrimi’nde de bariz olarak böyle olmuştur. Bu önemli bir fenomendir. Bu nedenle, hem maddi hem de ideolojik olarak diğer sınıflarla hiçbir etkileşimi ve etkisi olmayan “saf proleterleri” aramamız gerekiyor.

Güçlerin Birleştirilmesi

Buradan çıkarmanın ve vurgulamanın ÇOK önemli olduğunu düşündüğüm ve nesnel temeli de olan şeylerden biri, “gerçek proletaryanın” farklı kesimlerinin ve temel kitlelerin (gençler, farklı milliyetler, istihdam edilenler ve az çok sürekli işsizlik koşullarında olanlar, kadınlar ve erkekler vb.) güçlerinin birleştirilmesidir. Başka bir deyişle, bu “de-proletarizasyonun” bir kısmının nasıl ilerlediğine -uzun süreli işsizlik ve proleterlerin başka tür faaliyetlere girme biçimlerine- bakmalı, kitleler arasındaki çelişkilere bakmalı ve negatif yönleri vurgulamalıyız.

Örneğin, yazarının (Leon Bing) çetelerde bulunan Siyahi bir gençten bahsettiği “Do or Die” isimli kitap aklıma geliyor. Bu çok ilginçtir. Bir kişinin günün büyük bir bölümünü Meksikalı işçilerin fabrikaya gidişini ve ardından işten dönüşlerini izleyerek nasıl geçirdiğini anlatır. Hiç çalışmamış biridir ve tanıdığı çoğu insan da hiç çalışmamıştır, bu ilginç bir fenomendir. Gidip gelenleri bir nevi nesnel bir şekilde uzaktan gözlemler. Bazen kitleler arasındaki çelişkiler

düşmanca biçimler alır. Ayrıca ailelerini Meksika'da bırakıp buraya gelen Meksikalı göçmenler de vardır; bir evde 12 kişi yaşarlar. Bir yandan burada yaşamaya çalışırken diğer yandan memleketlerine gönderecek para biriktirebilmek için 2 veya 3 işte çalışırlar. Göçmenler, bu Siyahi gençlerden bazılarıyla çok yakın bir şekilde zaman geçirir, onlarla çok fazla etkileşim içindedirler; ancak kendiliğinden bir şekilde bu gençlerin neden çalışmadıklarına ve neden suç işlediklerine dair hiçbir kavrayışları yoktur. Şimdi daha uzun süredir burada yaşayan göçmenlerin bazılarının aynı şeylerle baş etmek durumunda kalan çocukları var. Bu yüzden durumu belki daha iyi anlarlar. Ancak buradaki temel nokta, kitlelerin belirli bir anlamda birbirlerini nasıl gördüklerine dair bu farklı ifadelerin birçoğunun ciddi olarak mevcut olmasıdır ve bunun egemen sınıflar tarafından belirlenmesi ve çoğu zaman antagonizma haline gelebilmesidir.

Yapmamız gereken şeylerden biri Mao'nun vurguladığı yöntemi kullanmak, yani tüm olumlu faktörleri birleştirmektir. Bazı zayıf yönler mevcut; ancak proletaryanın farklı kesimlerinin güçlü bazı yönleri de var. Toplumsallaştırılmış üretken emek içinde çalışma durumundan gelen bir kuvvet, işbirliği ihtiyacının anlaşılması ve bununla gelen disiplin durumu vb. var. Buna dair bazı zayıflıklar da var. Açıkçası bu durumda kendini gösteren bazı muhafazakar etkiler var. Hiç çalışmayan, yaşamları çok daha değişken olan, örgütlenmeden ve toplumsallaştırılmış üretim faaliyetinden kaynaklanan belirli bir tutarlılığa sahip olmayan insanların bariz zayıflıkları vardır. Bunlar hayatları daha bireyselleştirilmiş insanlardır. Buna bağlı güçlü yönler de var. Daha önce bahsettiğim gibi (bkz. RW No. 885), proletaryanın temel çıkarları açısından yoksulluğun yıkıcı gücünün nasıl yönlendirileceğine, bunun gerçekten devrimci yıkıcı bir boyuta dönüştürülmesine dair bulmamız gerekenler var. Bir bütün olarak, tüm olumlu faktörleri birleştirme ve proletaryanın kendi içindeki farklı tabakaların bu farklı durumlarından birleştirip sentezleyebileceğimiz güçleri bir araya getirme meselesi önümüzde duruyor.